

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (28 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस अठ्ठावीस :

गतवर्षीच्या क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयतेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट.

✚ कविता वाचा व स्वाध्याय जोडवा.

कविता तालासुरात म्हणा.

टॅस्ट
मोडवा

स्वाध्याय

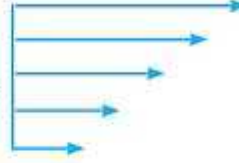
कविता
पहा

प्र. १. खालील प्रसंगी काय घडते ते लिहा.

प्रसंग	काय घडते
(१) पहिला पाऊस आल्यावर	
(२) सरीवर सरी कोसळल्यावर	

प्र. २. निरीक्षण करा व लिहा.

श्रावण महिन्यातले तुम्ही
पाहिलेले आकाशातील विशेष बदल

प्र. ३. खालील तक्ता पूर्ण करा.

प्र. ४. 'सुंदर बाला या फुलमाला' या काव्यपंक्तीत सारख्या अक्षराचा उपयोग अधिक केल्यामुळे नाद निर्माण होतो, त्यामुळे पंक्ती गुणगुणाव्याशा वाटतात. कवितेतील अशा ओळी शोधून लिहा.

प्र. ५. कवितेतील खालील अर्थाच्या ओळी लिहा.

- (अ) क्षणात पाऊस पडतो तर क्षणात ऊन पडते.
 (आ) झाडांवर, घरांवर कोवळे कोवळे ऊन पडते.
 (इ) हरिणी आपल्या पाडसांसह कुरणात बागडत आहेत.

प्र. ६. कवितेच्या खालील ओळींतील भाव तुमच्या शब्दांत लिहा.

श्रावणमासी हर्ष मानसी हिरवळ दाटे चोहिकडे;
 क्षणात येते सरसर शिरवे क्षणात फिरुनी ऊन पडे.

खेळूया शब्दांशी.

• खालील शब्दांसाठी कवितेत आलेले समानार्थी शब्द शोधून लिहा.

(१) बासरी - ____	(४) मेघ - ____	(७) वृक्ष - ____
(२) स्त्रिया - ____	(५) गुराखी - ____	(८) मुख - ____
(३) आकाश - ____	(६) पृथ्वी - ____	(९) राग - ____

प्रकल्प :

बालकवींच्या आणखी निसर्गकविता मिळवा. त्यांतील तुम्हांला आवडलेली कविता परिपाठात तालासुरांत सादर करा. बालकवींच्या कवितांचा संग्रह करा.

✚ मसावि व लसावि समजून घ्या.

2

पूर्णांक संख्यांचा गुणाकार व भागाकार

3

मसावि-लसावि

टैस्ट
मोडवा

सराव

जरा आठवूया.

- सर्वात लहान मूळ संख्या (prime number) कोणती ?
 - 1 ते 50 या संख्यांमध्ये किती मूळसंख्या आहेत ? त्यांची यादी करा.
 - खालील संख्यांपैकी ज्या संख्या मूळसंख्या आहेत, त्या संख्यांभोवती वर्तुळ करा.
17, 15, 4, 3, 1, 2, 12, 23, 27, 35, 41, 43, 58, 51, 72, 79, 91, 97
- सहमूळ संख्या (coprime numbers) :** ज्या दोन संख्यांचा सामाईक विभाजक फक्त 1 हाच असतो, त्या संख्या एकमेकींच्या सहमूळ संख्या आहेत असे म्हणतात. सहमूळ संख्यांना सापेक्ष मूळ संख्या (relatively prime numbers) असेही म्हणतात.
- जसे : 10 व 21 या संख्या सहमूळ संख्या आहेत. कारण 10 चे विभाजक : 1, 2, 5, 10 आणि 21 चे विभाजक 1, 3, 7, 21. या दोनही संख्यांच्या विभाजकांमध्ये 1 हा एकमेव सामाईक विभाजक आहे. (3, 8) ; (4, 9) ; (21, 22) ; (22, 23) ; (23, 24) या काही सहमूळ संख्या आहेत. दोन क्रमवार संख्या सहमूळ असतात याचा पडताळा घ्या.

जाणून घेऊया.

जोडमूळ संख्या (Twin prime numbers)

ज्या दोन मूळ संख्यांतील फरक 2 आहे, त्या दोन मूळ संख्यांना जोडमूळ संख्या असे म्हणतात.
जसे : (3, 5) ; (5, 7) ; (11, 13) ; (29, 31) इत्यादी.

सरावसंच 10

1. जी संख्या मूळ नाही आणि संयुक्तही नाही, अशी संख्या कोणती आहे ?
2. पुढील जोड्यांपैकी सहमूळ संख्यांच्या जोड्या ओळखा.
(i) 8, 14 (ii) 4, 5 (iii) 17, 19 (iv) 27, 15
3. 25 ते 100 पर्यंतच्या सर्व मूळ संख्यांची यादी करा. त्या किती आहेत ते लिहा.
4. 51 ते 100 पर्यंतच्या सर्व जोडमूळ संख्या लिहा.
5. 1 ते 50 मधील सहमूळ संख्यांच्या 5 जोड्या लिहा.
6. मूळ संख्यांपैकी समसंख्या कोणत्या ?

जाणून घेऊया.

संख्येचे मूळ अवयव पाडणे (Prime factorisation of a number)

संख्यांचा लसावि व मसावि काढण्यासाठी युक्लिडचा एक सोपा व महत्त्वाचा नियम अनेकदा वापरला जातो. "कोणतीही संयुक्त संख्या ही मूळ संख्यांच्या गुणाकाराच्या रूपात लिहिता येते" हा तो नियम आहे.

Understand the HCF and LCM.

3

HCF and LCM

Let's recall.

- Which is the smallest prime number?
- List the prime numbers from 1 to 50. How many are they?
- Circle the prime numbers in the list below.
17, 15, 4, 3, 1, 2, 12, 23, 27, 35, 41, 43, 58, 51, 72, 79, 91, 97

Revision

Co-prime numbers : Two numbers which have only 1 as a common factor are said to be **co-prime** or **relatively prime** or **mutually prime numbers**.

For example, 10 and 21 are co-primes, because the divisors of 10 are 1, 2, 5, 10 while the divisors of 21 are 1, 3, 7, 21 and the only factor common to both 10 and 21 is 1.

Some other co-prime numbers are (3, 8) ; (4, 9) ; (21, 22) ; (22, 23) ; (23, 24).

Verify that any two consecutive natural numbers are co-primes.

Let's learn.

Twin Prime Numbers

If the difference between two co-prime numbers is 2, the numbers are said to be twin prime numbers.

For example : (3, 5) ; (5, 7) ; (11, 13) ; (29, 31) etc.

Practice Set 10

1. Which number is neither a prime number nor a composite number?
2. Which of the following are pairs of co-primes?
(i) 8, 14 (ii) 4, 5 (iii) 17, 19 (iv) 27, 15
3. List the prime numbers from 25 to 100 and say how many they are.
4. Write all the twin prime numbers from 51 to 100.
5. Write 5 pairs of twin prime numbers from 1 to 50.
6. Which are the even prime numbers?

Let's learn.

Factorising a Number into its Prime Factors

A simple but important rule given by Euclid is often used to find the GCD or HCF and LCM of numbers. The rule says that **any composite number can be written as the product of prime numbers**.

✚ Read and understand.

revision

One word brought back another, and the women began to quarrel. The men, too, ran out, and a big crowd gathered in the street. All were crying, and nobody could hear his neighbour. They scolded and cursed each other; one man gave another man a push, and a fight had begun, when Akulka's grandmother came out. She stepped in the midst of the peasants, and began to talk to them:

“What are you doing, dear ones? Consider the holiday. This is a time for rejoicing. And see what sin you are doing!”

They paid no attention to the old woman, and almost knocked her off her feet. She would never have stopped them, if it had not been for Akulka and Malasha.

While the women exchanged words, Akulka wiped off her dress, and went back to the puddle in the lane. She picked up a pebble and began to scratch the ground so as to let the water off into the street. While she was scratching, Malasha came up and began to help her. She picked up a chip and widened the rill.

Guess the meaning of :

- ⊗ ‘One word brought back another.’

In what sense are the words used here?

- ⊗ crying
- ⊗ holiday
- ⊗ knocked her off her feet

Listen and answer :

- ⊗ Did the people stop fighting?
- ⊗ What did Akulka do?
- ⊗ What did Malasha do?
- ⊗ What was the old woman trying to do?

✚ वाचा समजून घ्या.

३. धार्मिक समन्वय

लागले. त्यांनी हिंदू आणि मुस्लिम या दोन्ही धर्मांच्या विविध तीर्थक्षेत्रांना भेटी दिल्या. ते मक्केलाही गेले होते. भक्तिभावना सगळीकडे सारखीच आहे, ही गोष्ट त्यांच्या लक्षात आली. सर्वांशी सारखेपणाने

गुरुनानक

वागावे, अशी त्यांची शिकवण होती. हिंदू आणि मुस्लिम यांचे ऐक्य साधावे, यासाठी त्यांनी उपदेश केला. शुद्ध आचरणावर भर दिला.

गुरुनानकांच्या उपदेशाने अनेक लोक प्रभावित झाले. त्यांच्या शिष्यांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत गेली. गुरुनानकांच्या अनुयायांना शिष्य म्हणजे 'शीख' असे म्हणतात. 'गुरुग्रंथसाहिब' हा शिखांचा पवित्र ग्रंथ आहे. या ग्रंथामध्ये स्वतः गुरुनानक, संत नामदेव, संत कबीर इत्यादी संतांच्या रचनांचा समावेश आहे.

गुरुनानकानंतर शिखांचे नऊ गुरू झाले.

गुरुगोविंदसिंग हे शिखांचे दहावे गुरू होत. त्यांच्यानंतर सर्व शीख गुरुगोविंदसिंगांच्या आज्ञेप्रमाणे 'गुरुग्रंथसाहिब' या धर्मग्रंथालाच गुरू मानू लागले.

सुफी पंथ : सुफी हा इस्लाममधील एक पंथ होय. परमेश्वर प्रेममय आहे. प्रेम व भक्ती या मार्गांनीच परमेश्वरापर्यंत पोहचता येते. अशी सुफी साधूंची श्रद्धा होती. सर्व प्राणिमात्रांवर प्रेम करावे, परमेश्वराचे चिंतन करावे, साधेपणाने राहावे, अशी त्यांची शिकवण होती. ख्वाजा मोइनुद्दीन चिस्ती, शेख निझामुद्दीन अवलिया हे थोर सुफी संत होत. सुफी संतांच्या उपदेशामुळे हिंदू-मुसलमान समाजात ऐक्य निर्माण झाले. भारतीय संगीतात सुफी संगीत परंपरेने मोलाची भर घातली आहे.

संतांनी सांगितलेला भक्तिमार्ग सर्वसामान्यांना आचरण्यास सोपा होता. सर्व स्त्री-पुरुषांना भक्ती चळवळीमध्ये प्रवेश होता. संतांनी आपले विचार लोकभाषेतून मांडले. सर्वसामान्य लोकांना ते अधिक जवळचे वाटले. भारतीय संस्कृतीची जी जडणघडण झाली आहे, तिच्यामध्ये भक्तिमार्गाचा फार मोठा वाटा आहे.

स्वाध्याय

१. परस्परसंबंध शोधून लिहा.

- (१) श्री बसवेश्वर : कर्नाटक, मीराबाई :
 (२) रामानंद : उत्तर भारत, चैतन्य महाप्रभू :
 (३) चक्रधर :, शंकरदेव :

२. खालील तक्ता पूर्ण करा.

	प्रसारक	ग्रंथ
(१) भक्ती चळवळ	-----	-----
(२) महानुभाव पंथ	-----	-----
(३) शीख धर्म	-----	-----

३. लिहिने व्हा.

- (१) संत कबीर हे भक्ती चळवळीतील विख्यात संत म्हणून उदवास आले.

(२) संत बसवेश्वरांच्या कार्याचा समाजावर झालेला परिणाम.

४. खालील चौकटीत लपलेली संतांची नावे शोधा.

गु	रु	गो	विं	द	सिं	ग	स	स
रु	रा	मा	नं	न	सू	र	दा	स
ना	से	त	सं	र	ल	र	ही	पं
न	च	स	सा	त	द	बी	रो	प
क	म	ग	म	रं	अ	क	स	आ
ब	र	स	पु	अ	प्र	थ	म	रू
म	न्म	थ	स्वा	मी	रा	वा	ई	स

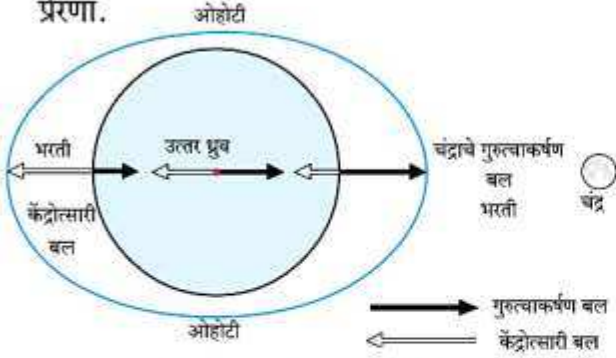
उपक्रम

सुफी संगीत परंपरेतील एखादे भजन मिळवून सांस्कृतिक कार्यक्रमात सादर करा.

वाचा व समजून घ्या.

- ❖ पृथ्वीचे सूर्याभोवती फिरणे व चंद्राचे अप्रत्यक्षपणे सूर्याभोवती फिरणे.
- ❖ परिवलनामुळे पृथ्वीवर निर्माण होणारी केंद्रोत्सारी प्रेरणा.

आकृती ३.६ : भरती-ओहोटी निर्मिती प्रक्रिया

सूर्यपेक्षा चंद्र पृथ्वीच्या अधिक जवळ आहे, त्यामुळे पृथ्वीवर चंद्राचे गुरुत्वाकर्षण बल सूर्याच्या गुरुत्वाकर्षण बलापेक्षा जास्त परिणाम करते. चंद्र, सूर्य व पृथ्वी यांच्या सापेक्ष स्थितीमुळे भरती-ओहोटी होत असते. पृथ्वीवर ज्या ठिकाणी भरती किंवा ओहोटी येते. त्याच्या विरुद्ध ठिकाणीही त्याच वेळी अनुक्रमे भरती किंवा ओहोटी येते हा पृथ्वीच्या केंद्रोत्सारी बलाचा परिणाम आहे. आकृती ३.६ प्रमाणे पृथ्वीवरील भरती-ओहोटीच्या स्थिती लक्षात घ्या.

- ❖ ज्या वेळेस 0° रेखावृत्तावर भरती असते, त्या वेळेस त्याच्या विरुद्ध बाजूला असलेल्या 180° रेखावृत्तावरही भरती असते.
- ❖ त्याचवेळी या रेखावृत्तांना काटकोन स्थितीत ओहोटी असते. जर भरती 0° व 180° रेखावृत्तांवर असेल, तर ओहोटी कोणकोणत्या रेखावृत्तांवर असेल?

जरा विचार करा !

- ❖ पृथ्वीपासून दूर अवकाशात जाण्यासाठी मोठे अग्निबाण वापरावे लागतात. ते कोणत्या बलाच्या विरोधात कार्य करतात.

भरती-ओहोटीचे प्रकार :

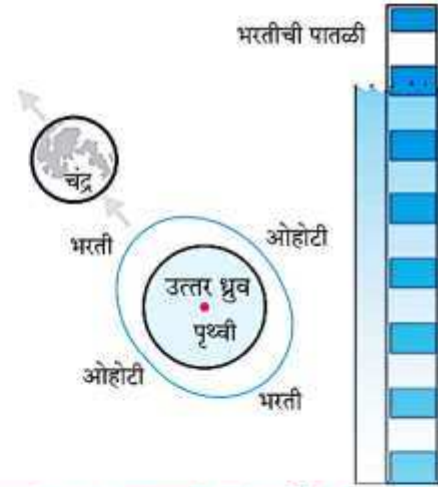
ज्याप्रमाणे रोजच्या रोज भरतीच्या वेळा बदलतात, त्याचप्रमाणे भरतीची कक्षादेखील कमी-अधिक होत

सराव

असते. सर्वसाधारणपणे अमावास्येला व पौर्णिमेला ती सर्वांत मोठी असते, तर अष्टमीच्या दिवशी ती नेहमीपेक्षा लहान असते. या भरती-ओहोटीचे अनुक्रमे उधाणाची व भांगाची असे दोन मुख्य प्रकार आहेत.

उधाणाची भरती-ओहोटी (Spring Tide) : चंद्र व सूर्य यांच्या भरती निर्माण करणाऱ्या प्रेरणा अमावास्येला व पौर्णिमेला एकाच दिशेत कार्य करतात, त्यामुळे गुरुत्वाकर्षण बल वाढते; आणि त्या दिवशी उधाणाची भरती येते, जी सरासरीपेक्षा फारच मोठी असते. आकृती ३.७ पहा. भरतीच्या ठिकाणी पाण्याचा अधिक फुगवटा झाल्यामुळे ओहोटीच्या ठिकाणी पाणी अधिक खोलपर्यंत ओसरते. ही उधाणाची ओहोटी असते.

सूर्य

आकृती ३.७ : उधाणाची भरती-ओहोटी

भांगाची भरती-ओहोटी (Neap Tide) : चंद्र पृथ्वीभोवती फिरताना महिन्यातून दोन वेळा तो पृथ्वी व सूर्याच्या संदर्भात काटकोन स्थितीत येतो. ही स्थिती प्रत्येक महिन्याच्या शुक्ल व कृष्ण पक्षातील अष्टमीला येते. या दोन दिवशी भरती निर्माण करणाऱ्या चंद्र आणि सूर्य यांच्या प्रेरणा पृथ्वीवर काटकोन दिशेत कार्य करतात. (आकृती ३.८ पहा.) सूर्यामुळे ज्या ठिकाणी भरती निर्माण होते तेथील पाण्यावर काटकोनात असलेल्या चंद्राच्या गुरुत्वाकर्षण बलाचाही परिणाम दिसून येतो. त्यामुळे निर्माण झालेल्या भरतीच्या पाण्याची पातळी

पाठ वाचा व समजून घ्या.

3. नैसर्गिक संसाधनांचे गुणधर्म

थोडे आठवा.

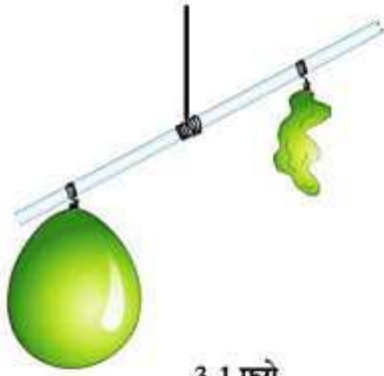
1. हवेमध्ये कोणकोणते वायू असतात? हवेला एकजिनसी मिश्रण का म्हणतात?
2. हवेमध्ये असलेल्या वेगवेगळ्या वायूंचे उपयोग कोणते आहेत?

हवेचे गुणधर्म (Properties of air)

आपल्या सभोवताली हवा असली तरी ती आपल्या डोळ्यांना दिसत नाही, तरी हवेचे अस्तित्व आपल्याला जाणवते. जेव्हा आपण श्वास घेतो तेव्हा नाकावाटे हवा आत घेतली जाते. तोंडासमोर हात धरून फुंकर मारल्यास आपल्याला हवेचा स्पर्श जाणवतो.

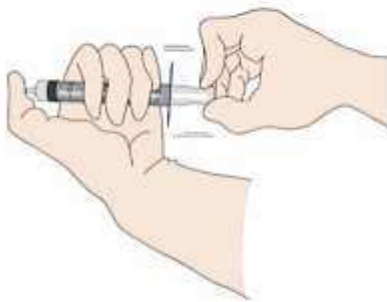
करून पहा.

3.1 फुगे

दट्ट्या

3.2 हवेचा दाब

1. झाडूची एक काडी किंवा शीतपेये पिण्यासाठी वापरतात ती स्ट्रॉ घ्या. काडीला मध्यभागी दोरा बांधून अशा प्रकारे टांगा की ती बरोबर आडव्या रेषेत राहिल.

काडीच्या दोन टोकांना दोन सारख्या आकारांचे रबरी फुगे बांधा. काडी आडव्या रेषेत राहिल असे पहा. आता त्यांतील एक फुगा काढा आणि तो फुगवून परत काडीला पूर्वीच्या जागी बांधा. आता काडी आडव्या रेषेत राहते का? फुगवलेला फुगा बांधलेले काडीचे टोक खाली जात असल्याचे आढळेल. म्हणजे हवेला वजन असते. हवा हे वायूंचे मिश्रण असल्याने इतर पदार्थांप्रमाणेच हवेलासुद्धा वस्तुमान आणि वजन आहे.

2. सुई नसलेली इंजेक्शनची एक सिरिंज घ्या. तिचा दट्ट्या ओढा व त्या वेळी दट्ट्याचे निरीक्षण करा.

दट्ट्या सहजपणे बाहेर ओढता येतो. बाहेर ओढलेला दट्ट्या हात सोडल्यावरही तसाच राहतो. आता सिरिंजचे छिद्र अंगठ्याने घट्ट बंद करा व दट्ट्या बाहेर ओढा व नंतर हात सोडून द्या. दट्ट्या बाहेर ओढण्यासाठी जास्त जोर लावावा लागतो का कमी? हात सोडल्यावर दट्ट्या तसाच राहतो का?

हवेमधील वायूंचे रेणू सतत हालचाल करत असतात. हे रेणू जेव्हा एखाद्या वस्तूवर आदळतात तेव्हा त्या वस्तूवर ते दाब निर्माण करतात. हवेच्या या दाबालाच आपण 'वातावरणाचा दाब' असे म्हणतो.

सिरिंजचे छिद्र बंद करून दट्ट्या खेचल्यावर सिरिंजमधल्या हवेला जास्त जागा उपलब्ध होते आणि ती विरळ होते. त्यामुळे सिरिंजमधल्या हवेचा दाब कमी होतो. बाहेरचा दाब मात्र तुलनेने खूप जास्त असतो. म्हणूनच बाहेर खेचलेला दट्ट्या सोडून दिला की तो लगेच आत ढकलला जातो. ही सिरिंज उभी, आडवी, तिरकी अशा वेगवेगळ्या स्थितींमध्ये धरून हाच प्रयोग केल्यास प्रत्येक वेळी दट्ट्या तेवढाच आत गेल्याचे आढळेल. यावरून वातावरणाचा दाब सर्व दिशांनी समान असतो, हे आपल्या लक्षात येईल.

Read and understand.

3. Properties of Natural Resources

Let's recall.

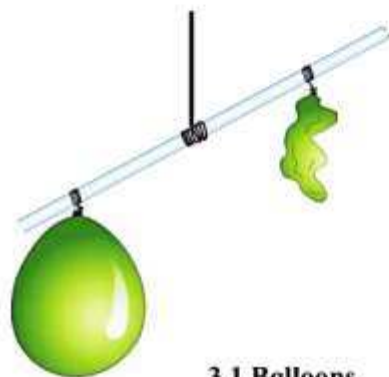
1. Which are the gases present in air? Why is air called a homogeneous mixture?
2. What are the uses of the various gases in air?

Properties of air

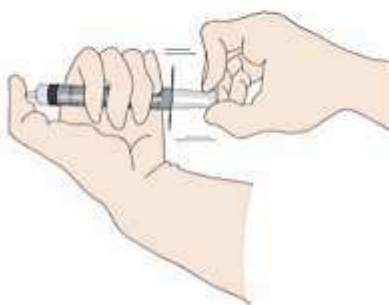
Air is all around us. We cannot see it, yet we feel the presence of air. When we inhale, air is taken in through the nose. If we blow on our hand through our lips, we can feel the air.

Try this.

3.1 Balloons

3.2 Air pressure

1. Take a stick from a broom or a paper or plastic straw. Tie a thread at its centre and hang it so that it remains horizontal.

Tie two rubber balloons of the same size at the two ends of the stick. See to it that the stick remains horizontal. Now remove one balloon, inflate it and tie it again at its original position. Does the stick remain horizontal? The stick goes down on the side of the inflated balloon. This means that air has weight. Air is a mixture of gases. Therefore, like all other matter, it has **mass** and **weight**.

2. Take an injection syringe without the needle. Pull its piston and observe it as you do so.

The piston can be pulled out easily. The piston then remains in that position even if you let it go. Now, close the inlet hole of the syringe tightly with your thumb, pull the piston and let it go. Is the force required to pull the piston more or less than before? Does the piston remain as it is after you let it go.

The molecules of the gases in the air are in constant motion. When these molecules strike a body, they create pressure on that body. This is the pressure of air that we call '**atmospheric pressure**'.

On pulling the piston with the inlet hole of the syringe closed, more space becomes available to the air in the syringe, and it becomes rarified. As a result, the pressure of the air in the syringe is lowered. Comparatively the pressure of the outside air is very high. That is why, when the pulled out piston is released, it is immediately pushed in. If this experiment is repeated, holding the syringe in different positions like vertical, horizontal or inclined, the piston is found to go in to the same extent in all the cases. From this, we can infer that **atmospheric pressure is the same in all the directions**.

विचार मंथन

'गाँव का विकास, देश का विकास' इस विषय पर संवाद सुनो और सुनाओ ।

टेस्ट
मोडवा

जा रहा हूँ । यहाँ के कुछ अशिक्षित और अल्पशिक्षित लोग परिवार कल्याण के प्रति आज भी उदासीन हैं । जनसंख्या भी बढ़ रही है । उनके लिए यहाँ काम-धंधा नहीं है ।

रोजगार की तलाश में लोग शहर जा रहे हैं । यहाँ काम के लिए मजदूर नहीं मिल रहे हैं । शहरी चमक-दमक और आधुनिक सुविधाओं की ओर आकर्षित होकर लोग मुझे अकेला छोड़कर तुम्हारी ओर दौड़ रहे हैं । यहाँ स्वास्थ्य सुविधाएँ भी नहीं हैं । बीमारियाँ हैं पर पर्याप्त मात्रा में सुसज्ज और अच्छे अस्पताल नहीं हैं । लोगों को ठीक समय पर दवा नहीं मिल पाती है । मेरा परिवार टूट-सा रहा है । बताइए मैं क्या करूँ ?

तुम्हारा मित्र
देहात

प्रिय मित्र देहात,

दिनांक १५ अगस्त, २०१७

नमस्कार ।

आज स्वतंत्रता दिवस है इस उपलक्ष्य में हार्दिक बधाई ! पत्र मिला । तुम्हारी प्रगति के बारे में जानकर खुशी हुई । मित्र ! परिवर्तन सृष्टि का नियम है । भला तुम्हारी स्थिति क्यों न बदलती ; धीरे-धीरे और भी विकास होगा ।

'धीरे-धीरे रे मना, धीरे सब कुछ होय,
माली सींचे सौ घड़ा, ऋतु आए फल होय ।'

माना कि कुछ परेशानियाँ हैं । वहाँ के परिवार तेजी से मेरे यहाँ आ रहे हैं परंतु यहाँ आकर भी सब कहाँ सुखी हैं? चिराग तले अँधेरा है । जिन बस्तियों में, जिन हालातों में वे रहते हैं, तुम सुनोगे तो और बेचैन और व्यथित हो जाओगे । मेरे यहाँ की दिन-ब-दिन बढ़ती भीड़ से मैं परेशान हो उठा हूँ । जिस चमक-दमक की बात तुम कर रहे हो, वह सबको कहाँ उपलब्ध है? तुम्हारे यहाँ से जो यहाँ आते हैं, कई बार बाद में पछताते भी हैं ।

मैं चाहता हूँ कि तुम अपने लोगों को समय रहते अपना महत्त्व समझाओ । 'छोटा परिवार-सुखी परिवार' की बात अब उनकी समझ में आ जानी चाहिए । तुम उन्हें बुराइयों से दूर रखकर विभिन्न व्यावसायिक कौशलों, कंप्यूटर संबंधी जानकारी विकसित करने की तरफ ध्यान दो । खेल तो ग्रामीण जीवन की आत्मा है । दौड़ना, तैरना, पेड़ों पर चढ़ना-उतरना तो वहाँ के बच्चों की रग-रग में रचा-बसा है । आज कितने विख्यात खिलाड़ी गाँव से ही आगे बढ़े हैं । उनको प्रोत्साहित करना तुम्हारी नैतिक जिम्मेदारी है । खेल संबंधी मार्गदर्शन देकर हमारा देश अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रगति कर सकता है । अपने गाँव को एक परिवार समझकर उसे विकसित करने का प्रयत्न

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>